

Prediction of Marital Burnout Based on Entitlement and Romantic Perfectionism

Mosayeb Yarmohammadi Vasel *

Professor, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

Saeede Alimohammadi

MA in General Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

Hossein Mohagheghi

Associate Professor, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

Mehran Farhadi

Assistant Professor, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

Abstract

The purpose of the present study was to predict marital burnout between couples based on psychological entitlement and romantic perfectionism. This research was a descriptive-correlation study. The statistical population of the study included all the couples who referred to Hamedan Counseling Centers such as Mehr, Mehravar, Sepidar, Roozbeh, Hale-Khoob, Farzaneh, due to marital problems in spring and summer (May, June, July) of 2018-2019. For the statistical sample, 220 clients were selected purposefully. 215 questionnaires were completed, 7 of which were incomplete and finally, 208 questionnaires were statistically analyzed. To collect the research data, Pines Marital Burnout Measure (1996), Lisard et al. (2011) Psychological Entitlement Measure, and Matt & Lafountain (2012) The Adaptation of Romantic Perfectionism Scale were used. Data were analyzed using Pearson Correlation Coefficient and regression analysis. Findings indicated that there is a positive significant relationship between romantic perfectionism and marital burnout ($P < 0.001$). Moreover, there was also a positive significant relationship between exploitive entitlement and non-exploitive entitlement

* Corresponding Author: yarmohamadivasel@yahoo.com

How to Cite: Yarmohammadi Vasel, M., Alimohammadi, S., Mohagheghi, H., Farhadi, M. (2023). Prediction of Marital Burnout Based on Entitlement and Romantic Perfectionism, *Journal of Culture of Counseling and Psychotherapy*, 14(54), 169-194.

and romantic perfectionism ($P < 0.001$). The results of regression analysis also showed that romantic perfectionism (0.37) and entitlement (0.19) were able to predict marital burnout ($P < 0.001$). According to the findings of the study it can be concluded that, romantic perfectionism and entitlement can predict marital burnout and root of many marital problems, including divorce, can come from marital burnout. Therefore, various factors such as irrational thought and personality traits can affect marital burnout.

Keywords: Marital Burnout; Entitlement; Romantic Perfectionism.

پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودم‌محقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودم‌محقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه

استاد گروه روانشناسی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران	مسئب یارمحمدی * iD
کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران	سعیده علی محمدی iD
دانشیار گروه روانشناسی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران	حسین محقق iD
استادیار گروه روانشناسی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران	مهران فرهادی iD

چکیده

پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودم‌محقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه انجام گرفت. پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل افرادی بود که به دلیل مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره شهر همدان (مهر، مهرآور، سپیدار، روزبه، حال خوب) در ماه‌های (اردیبهشت، خرداد و تیر) سال ۱۳۹۸ مراجعه کرده بودند. برای نمونه آماری ۲۰۸ نفر از مراجعین به صورت هدفمند انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش از پرسشنامه‌های دل‌زدگی زناشویی پاینز (۱۹۹۶)، خودم‌محقق‌بینی لیسارد و همکاران (۲۰۱۱) و کمال‌گرایی روابط عاشقانه مت و لافوتیان (۲۰۱۲) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. یافته‌های پژوهش نشان داد بین کمال‌گرایی روابط عاشقانه دل‌زدگی زناشویی رابطه مثبت و معنادار و بین خودم‌محقق‌بینی و دل‌زدگی زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/001$) و همچنین

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه بوعلی سینا است.

* نویسنده مسئول: yarmohamadivaseh@yahoo.com

بین خودمحب‌بینی استثماری و خودمحب‌بینی غیراستثماری با کمال‌گرایی روابط عاشقانه رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/001$). نتایج تحلیل رگرسیون نیز نشان داد کمال‌گرایی روابط عاشقانه و خودمحب‌بینی توانایی پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی را دارند ($P < 0/001$). بر اساس این یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت کمال‌گرایی روابط عاشقانه و خودمحب‌بینی روان‌شناختی می‌توانند دل‌زدگی زناشویی را در افراد را پیش‌بینی کنند و ریشه بسیاری از مشکلات زناشویی از جمله طلاق می‌تواند از دل‌زدگی زناشویی ناشی شود؛ بنابراین باید عوامل مختلفی را که بر دل‌زدگی زناشویی اثر می‌گذارد، بررسی شود. عوامل مختلفی مانند تفکرات غیرمنطقی و ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند بر دل‌زدگی زناشویی تأثیر بگذارند.

کلیدواژه‌ها: دل‌زدگی زناشویی، خودمحب‌بینی، کمال‌گرایی روابط عاشقانه.

مقدمه

ازدواج با دنیایی از امید آغاز می‌گردد، امید به‌روزی که احساس ما را بفهمند، بپذیرند، تعلق داشته باشیم و موردحمایت دیگری باشیم، اما علل مختلف شخصی، اجتماعی و روان‌شناختی می‌تواند کارکرد ازدواج را تهدید و تضعیف کند (کریمی، احمدی و زهراکار، ۱۳۹۹) و افراد را دچار مشکلات زناشویی نماید. ریشه بسیاری از مشکلات زناشویی از جمله طلاق به‌طور مستقیم و غیرمستقیم از دل‌زدگی زناشویی نشأت می‌گیرد (فتوحی، میکائیلی، عطادخت و حاجلو، ۱۳۹۶). به همین دلیل بخش زیادی از پژوهش‌های روان‌شناختی کوشش در جهت بهبود وجه‌های مختلف رابطه زوجین دارند. دلیل دیگر این افزایش پژوهش‌ها تا حدودی ناشی از افزایش فروپاشی خانواده‌ها و پریشانی در رابطه همسران است (بازرگان، رضانی، آتش‌پور و امیری، ۱۴۰۰).

دل‌زدگی زناشویی یکی از نمودهای پریشانی زوجین است. علاقه بین زوجین را می‌کاهد و زمینه مناسبی را برای طلاق عاطفی و رسمی فراهم می‌کند (تیموری و قمری، ۱۴۰۱). بر پایه آمار ثبت‌احوال کشور در سال ۱۴۰۰ بیش از ۵۶۸ هزار ازدواج و ۲۰۱ هزار طلاق در کشور به ثبت رسیده است؛ یعنی بر اساس این آمار از هر ۲/۵ ازدواج یکی به طلاق منجر شده است.

هنگامی که عشق بین زوجین کاهش می‌یابد، ممکن است آن‌ها تلاش کنند که تا هیجانات اولیه را دوباره به رابطه برگردانند، اما اگر تلاش‌های آن‌ها با ناکامی مواجه شود، آن‌ها ازدواج خود را مجدداً ارزیابی می‌کنند و بر کاستی‌های یکدیگر تمرکز می‌کنند (هوستون^۱، ۲۰۰۹). این ناکامی در عشق منجر به دل‌زدگی زناشویی^۲ می‌شود. دل‌زدگی زناشویی یک موقعیت دردناک جسمی، عاطفی و ذهنی است که با افسردگی و کاهش عملکرد شخصی همراه است که در نتیجه این خستگی افراد بانگیزه و متعهد روحیه خود را از دست می‌دهند (پاینز^۳، ۲۰۰۵) و موجب ویرانی افرادی می‌شود که انتظار داشتند عشق به

---

1. Huston, T.L
2. Marital Burnout
3. Pines, A. M

زندگی آنان معنی دهد (سرین و دنیز^۱، ۲۰۱۶) این حالت سرآغاز شکست رابطه زناشویی است که سرانجام می‌تواند به طلاق منتهی شود (ریدل، پری، رنتلر و زامبونی^۲، ۲۰۱۹) و با احساساتی مانند استرس مداوم، یأس و ناامیدی بر تمام جنبه‌های زندگی اثرات مخربی دارد (سرین و دنیز، ۲۰۱۶). دل‌زدگی می‌تواند منجر به نتایج منفی مانند عقب‌نشینی، اضطراب، افسردگی، احساس شکست، کاهش عزت‌نفس درماندگی و کاهش انگیزه شود (ریدل، پری، رنتلر و زامبون، ۲۰۱۹). مطالعات نشان داده است که نسبت بزرگی از افرادی که طلاق می‌گیرند، کاهش قابل‌ملاحظه‌ای را در رضایت زناشویی، عشق، علاقه و افزایش دلسردی را گزارش می‌کنند (جانسون و نایر^۳، ۲۰۱۹).

یکی از متغیرهایی که می‌تواند به‌واسطه باورهای غیرمنطقی با روابط زوجین ارتباط داشته باشد، خودمحقق‌بینی روان‌شناختی است؛ زیرا شناخت یکی از موضوعات مهمی است که در رابطه با همسر موردبررسی قرار گرفته است و روابط عاطفی افراد تحت تأثیر فرآیندهای شناختی و عاطفی آن‌ها قرار دارد. اگر اعتقادات زوجین واقع‌بینانه باشد منجر به پیشرفت رابطه می‌گردد، اما اگر باورهای غیرمنطقی نسبت به رابطه داشته باشد و انتظارات غیرواقعی آر همسر و ازدواج خود داشته باشد ممکن است دچار ناامیدی و ناراحتی گردد (پاموک و درامس^۴، ۲۰۱۵). در این زمینه پژوهش واتسون و موریس^۵ (۱۹۹۰) نشان داد بین خودمحقق‌بینی و باورهای غیرمنطقی ارتباط وجود دارد. آلیس و هارپر^۶ نیز (۲۰۰۳) ترجمه شفيعی و کاربخش، ۱۳۹۰) برای اولین بار به نقش مهم شناخت در مشکلات ازدواج اشاره نمودند، به نظر آنان ناکارآمدی ارتباطی زمانی رخ می‌دهد که طرفین از روابط خود، باورهای غیرواقعی داشته باشند و از منشأ نارضایتی‌های خودارزیابی‌های بسیار منفی ارائه دهند (بهرامی، شیخ‌علیزاده و حضرتی، ۱۳۹۶).

-
1. Sirin, H.D., & Deniz, M. E.
  2. Riedel, E., Perry, A., Rentler, D., & Zamboni, B
  3. Johnson, M.D., & Neyer, F.J
  4. Pamuk, M., & Durmuş
  5. Watson, P. J. & Morris, R. J
  6. Ellis & harper

خودمحقق‌بینی روان‌شناختی بر پایه یک باور غیرمنطقی که فرد گمان می‌کند سزاوارتر از دیگران است، این احساس را دارد که بیش از دیگران مستحق است (کر^۱، ۲۰۰۹؛ کمپل، بوناتی، شلتون، اکسلاین و بوشمن^۲، ۲۰۰۴) و به‌عنوان انتظار الطاف و امتیازات ویژه بدون برگشت و یا جبران تعریف‌شده است (لیسارد، گرنبرگر، چن و فرجیا^۳، ۲۰۱۱). خودمحقق‌بینی یک سبک بین فردی استثماریانه است که می‌تواند باعث آسیب‌های فردی و اجتماعی زیادی شود، به‌عنوان مثال افرادی که خودمحقق‌بینی بالایی دارند، بیشتر احتمال دارد که احساس کنند مورد تجاوز قرار گرفته‌اند، پرخاشگرترند و درخواست‌های غیرمنطقی در مذاکرات دارند. همچنین این افراد ممکن است باعث آسیب به خود شوند، زیرا افراد خودمحقق‌بین در ابعاد شخصیتی بیمارگونه نمرات بالاتری دارند (هارت، تور‌توریلو و کریستوفر^۵، ۲۰۲۰).

خودخواهی افراد خودمحقق‌بین در این باور ریشه دارد که ممکن است نیاز دیگران مهم نباشد اما نیازهای آن‌ها باید در اولویت باشد. مهم‌ترین پیامد خودمحقق‌بینی ایجاد اختلال در روابط انسانی است. مشخص است که ماهیت خودخواهانه خواسته‌های این افراد، آن‌ها را در تقابل با هم‌معنان خود قرار می‌دهد (کر، ۲۰۰۹). افراد خودمحقق‌بین بر آنچه برای آن‌ها خوب است، تمرکز می‌کنند و نگران این نیستند که چگونه رفتارشان ممکن است به دیگران آسیب وارد کند و به‌احتمال کمتری همدلی لازم را دارند (زیتک و اسپولند^۶، ۲۰۲۰). افراد خودمحقق‌بین در روابط انتظار دارند که تمام خواسته‌ها، آرزوها و نیازهایشان در رابطه توسط همسر انجام شود و هنگامی که همسر در تقابل با این نیازها و آرزوها شکست می‌خورد، بر پاسخ‌های شناختی و عاطفی فرد اثر می‌گذارد (تولسمز و میکولینر^۷، ۲۰۱۱).

1. Kerr, N. J
2. Campbell, W.K., Bonacci, A.M., Shelton, J., Exline, J. J., & Bushman, B. J
3. Kerr, N. J
4. Lessard, J., Greenberger, E., Chen, C., & Farruggia, S
5. Hart, w., Gregory K. Tortoriello. G.K. & Christopher J. Breeden
6. Zitek, E. M. & Schlund, R. J
7. Tolmacz, R., & Mikulincer, M

تولسمز و میکولینر (۲۰۱۱) نشان دادند که احساس خودمحقق‌بینی افراطی افراد را در معرض خطر مشکلات عاطفی قرار می‌دهد. پژوهش کمپل و همکاران (۲۰۰۴) نشان داد خودمحقق‌بینی در رابطه عاطفی با کاهش دل‌بستگی به همسر، کاهش رفتارهای سازگارانه، همدلی پایین، کاهش احترام به همسر و تعهد اندک رابطه دارد و اساساً افراد خودمحقق‌بین در رابطه عاطفی خودخواه‌تر هستند.

خودمحقق‌بینی را می‌توان مولفه‌ای از خودشیفتگی دانست (آریاپوران، ۱۳۹۴) و هسته اصلی خودشیفتگی نیز در (احساس کامل بودن) قرار دارد و بر نقش کمال‌گرایی در خودشیفتگی تأکید شده است. گرایش‌های کمال‌گرایانه در افراد محق و خودشیفته زمانی تشدید می‌شود که دیگران نیازهای آن‌ها را برآورده نکنند و افراد خودشیفته از کمال‌گرایی به‌عنوان ابزاری در جهت "تحقیرها و نواقص درک شده از سوی دیگران" استفاده می‌کنند (نیلز، شری، شری، استوارت و مک‌نیل^۱، ۲۰۱۵).

کمال‌گرایی می‌تواند بر همه جنبه‌های زندگی، از جمله روابط صمیمی زوجین اثر بگذارد. کمال‌گرایی کوشش فرد برای کامل و بی‌عیب بودن، رسیدن به عالی‌ترین معیارها برای بهترین نتیجه همراه با گرایشات خودارزیابی بیش‌ازحد و نگرانی درباره ارزیابی منفی دیگران، تعریف شده است (استوبر^۲، ۲۰۱۲). برنز^۳ (۱۹۸۳) معتقد است که اگر کمال‌گرایی برای این تمایلات باشد که فرد بخواهد به‌صورت دفاعی به انتقاد واکنش نشان دهد؛ نقص‌های خود را پنهان کند و معیارهای کمال‌گرایانه خود را به دیگران تحمیل کند؛ برای ازدواج مضر است و منجر به ناامیدی می‌گردد (مت و لافوتیان^۴، ۲۰۱۲).

تراب، پاول، بیسکارد و روزنتهال^۵ (۲۰۱۸) نشان دادند ابعاد میان فردی کمال‌گرایی (کمال‌گرایی به همسر و کمال‌گرایی درک شده از سوی همسر) با رضایت از رابطه،

---

1. Nealis, L. J., Sherry, S. B., Sherry, D. L., Stewart, S. H., & Macneil, M. A

2. Stoeber, J.

3. Burns

4. Matte, M., & Lafontaine, M.-F

5. Trub, L., Powell, J., Biscardi, K., Rosenthal, L

ارتباط منفی دارد؛ فورمن، لو و پوند جی آر^۱ (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان دادند که سبک اسنادهای ناسازگارانه رابطه بین کمال‌گرایی و بخشش را در زوجین میانجی می‌کند. آن‌ها نشان دادند که کمال‌گرایان از اسنادهایی استفاده می‌کنند که تعارض را افزایش می‌دهد و منجر به کاهش بخشش در زوجین می‌گردد؛ ایگان، وینچیرا و مازاکچلی^۲ (۲۰۱۳) نشان دادند که جنبه‌هایی منفی مانند کمال‌گرایی مانند نگرانی در مورد اشتباه کردن بر سازگاری زوجی^۳ اثر می‌گذارد؛ استوبر (۲۰۱۲) نشان داد که کمال‌گرایی می‌تواند تأثیر منفی بر روابط صمیمانه داشته باشد و رضایت و تعهد طولانی‌مدت را کاهش دهد؛ مارتین و اشبای^۴ (۲۰۰۴) نشان دادند کمال‌گرایان ترس بیشتری از صمیمیت نشان می‌دهند.

آلیس^۵ اولین شناخت درمانگری بود کمال‌گرایی را به‌عنوان یک باور غیرمنطقی مطرح کرد. آلیس در جریان زوج‌درمانی‌هایش متوجه شد که افراد در مورد همسران خویش کمال‌گرا هستند که نهایتاً می‌تواند نتایج ترسناکی را برای رابطه‌شان به بار آورد (آلیس، ۲۰۰۲). افراد کمال‌گرا دارای انتظارات بالایی هستند و نسبت به نتایج منفی در زندگی واکنش شدیدی نشان می‌دهد (فورمن، لو و پوند جی آر، ۲۰۱۷). افرادی که کمال‌گرایی بالایی در روابط نشان می‌دهند بر این باورند که همسر آن‌ها باید کامل باشد تا بتوانند با او یک رابطه صمیمانه و عاشقانه برقرار کنند (مکینون، شری، آنتونی، استوارت، شری و هارتلینگ^۶، ۲۰۱۲).

مت و لافوتیان (۲۰۱۲) نشان دادند کمال‌گرایی روابط عاشقانه^۷ دارای دو مؤلفه کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور^۸ (معطوف به خود) کمال‌گرایی عاشقانه دیگرمحور^۹

1. Furman, C. R., Luo, S., Richard S. Pond Jr, R.S

2. Egan, S.J., Vinciguerra, T., Mazzucchelli, T.G

3. dyadic adjustment

4. Martin, J. L. & Ashby, J.S

5. Ellis

6. Mackinnon, S. P., Sherry. S.B., Antony, M.M., Stewart, SH. H., Hartling, N

7. Romantic Perfectionism

8. Self-oriented Romantic Perfectionism

9. Other-oriented Romantic Perfectionism

(معطوف به دیگران) است. در کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور، فرد در روابط رمانتیک (عاشقانه) از خود انتظارات و توقعات زیادی دارد و معیارها سخت و غیرقابل انعطافی برای خود، تعریف کرده است. برای مثال در کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور، فرد از اینکه مبدا در گفت‌وگو با همسرش دچار اشتباه شود، هراسان است. در کمال‌گرایی عاشقانه دیگرمحور (معطوف به همسر)، فرد انتظارات و توقعات زیاد و غیرقابل انعطافی از همسر خود دارد. برای مثال فرد در کمال‌گرایی عاشقانه دیگرمحور این باور را دارد همسرش زمانی لایق عشق اوست که مطابق با انتظارات او زندگی کند.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تجربیات گذشته افراد، ویژگی‌های شخصیتی، علاقه، انتظارات و باورهای غیرمنطقی می‌توانند بر روابط بین فردی و به‌ویژه روابط زناشویی اثر بگذارند (شفیعی و قمرانی، ۱۳۹۵) و افراد خودمحقق بین این باور را دارند که سزاوارتر از دیگران هستند و این خودخواهی را نیز در رابطه عاطفی نشان می‌دهند، افراد با کمال‌گرایی عاشقانه نیز این طرز تفکر را دارند که خود و همسرشان در رابطه عاطفی باید عالی باشند، هیچ خطایی از آن سر نزنند، این تفکرات می‌توانند بر روابط میان فردی اثر بگذارند و تاکنون نویسنده پژوهشی را نیافته است که صرفاً به نقش خود محقق بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه و باورهای مرتبط با آن در روابط زوجین پرداخته باشد، بنابراین این پژوهش در پی پاسخگویی به این مسئله است که آیا ویژگی‌هایی مانند خودمحقق بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه می‌توانند منجر به دل‌زدگی زناشویی شوند یا خیر؟

روش

جامعه آماری، نمونه، روش اجرای پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی افرادی بود که به دلیل مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره شهر همدان (مهر، مهرآور، سپیدار، روزبه، حال خوب، فرزانه) در بهار و تابستان (اردیبهشت، خرداد و تیر) ۱۳۹۸ مراجعه کرده بودند. برای نمونه آماری ۲۲۰ نفر از مراجعین به‌صورت تصادفی در دسترس انتخاب شدند. ۲۱۵ پرسشنامه تکمیل شد که ۷ تا از پرسشنامه‌ها ناقص بودند و ۲۰۸

پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. برای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش از پرسشنامه‌های دل‌زدگی زناشویی پاینز (۱۹۹۶)، خودمحقق‌بینی لیسارد و همکاران (۲۰۱۱) و کمال‌گرایی روابط عاشقانه مت و لافوتیان (۲۰۱۲) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون توسط SPSS 19 تجزیه و تحلیل شدند. برای رعایت ملاحظات اخلاقی به افراد شرکت‌کننده در پژوهش در مورد حفظ اطلاعات شخصی ایشان اطمینان داده شد و طبق اصل مشارکت داوطلبانه، شرکت‌کنندگان داوطلبانه و با رضایت پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند و به آن‌ها اطمینان داده شده که اطلاعات به دست آمده فقط در جهت تجزیه و تحلیل آماری استفاده خواهد شد.

ابزار سنجش

الف) مقیاس دل‌زدگی زناشویی

مقیاس دل‌زدگی زناشویی توسط پاینز ۱۹۹۶ ابداع گردید. این پرسشنامه ۲۰ ماده دارد که شامل ۳ جزء اصلی خستگی جسمی (احساس خستگی، سستی و داشتن اختلالات خواب) از پا افتادن عاطفی (احساس افسردگی، ناامیدی، در دام افتادن) و از پا افتادن روانی (احساس بی‌ارزشی، سرخوردگی و خشم به همسر) می‌باشد. پاسخ به هرگونه این مقیاس به صورت لیکرتی از هرگز (۱) تا همیشه (۷) است. نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده دل‌زدگی زناشویی است. ضریب پایایی مقیاس با روش باز آزمایی در یک دوره یک‌ماهه برابر ۰/۷۶ محاسبه شد. همچنین اعتبار این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ در دامنه بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۳ محاسبه شده است (پاینز، ۱۹۹۶، به نقل از فتوحی و همکاران، ۱۳۹۶). نعیم (۱۳۸۷) در پژوهش خود پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۸۲ محاسبه کرده است. نادری، افتخار و آملازاده (۱۳۸۸) به منظور برآورد روایی این مقیاس از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ استفاده کرده‌اند که ضریب همبستگی بین این دو پرسشنامه ۰/۴۰- به دست آمد (فتوحی و همکاران، ۱۳۹۶). روایی مقیاس دل‌زدگی زناشویی به وسیله همبستگی‌های منفی با ویژگی‌های ارتباطی مثبت به تأیید رسیده است مانند: نظر مثبت در مورد ارتباط، کیفیت

مکالمه، احساس امنیت، خودشکوفایی، احساس هدفمندی، کشش و جاذبه عاطفی نسبت به همسر و کیفیت رابطه جنسی آن‌ها (لائس و لانس^۱، به نقل از نویدی، ادیب راد و صباغیان، ۱۳۸۴). همچنین پایایی این مقیاس در این پژوهش با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

ب) مقیاس خودمق‌بینی

مقیاس خودمق‌بینی توسط لیسارد و همکاران ساخته شد. این مقیاس ۱۲ ماده دارد و دارای دو زیرمقیاس خودمق‌بینی استثماری (۷ ماده) و خودمق‌بینی غیر استثماری (۵ ماده) را می‌سنجد. پاسخ به هر ماده این مقیاس به صورت لیکرتی از به‌ندرت یا هیچ (۱) تا خیلی زیاد (۵) می‌باشد. در پژوهش لیسارد و همکاران (۲۰۱۱) پس از انجام تحلیل تأییدی یک مقیاس ۱۲ گوی‌های را مورد تأیید قرار دادند. لیسارد و همکاران (۲۰۱۱) نشان دادند که میزان بالای خودمق‌بینی استثماری، با نمرات بالای خودشیفتگی، نوروژ گرای، بی‌مسئولیتی، واکنش‌های غیرانسانی و رفتارهای فریبکارانه و نمرات پایین عزت‌نفس، جهت‌گیری شغلی و تعهد اجتماعی مرتبط است. علاوه بر این، بین سطوح بالای خودمق‌بینی غیراستثماری، با نمرات بالای خودشیفتگی، عزت‌نفس و جهت‌گیری شغلی و با سطوح پایین روان‌نژندی و اضطراب مرتبط بوده است. همچنین لیسارد و همکاران (۲۰۱۱) برای روایی این مقیاس از مقیاس روان‌شناختی (PES)^۲ کمپل استفاده کردند. ضریب همبستگی بین سؤال‌های خودمق‌بینی استثماری و غیراستثماری با مقیاس خودمق‌بینی روان‌شناختی (PES) به ترتیب ۰/۵۱ و ۰/۴۳ به دست آمد.

در پژوهش آریاپوران (۱۳۹۳) در میان بزهکاران شهر همدان، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در بعد خودمق‌بینی استثماری و غیراستثماری، به ترتیب برابر با ۰/۷۷ و ۰/۷ بوده است. علاوه بر این، بین خودمق‌بینی استثماری و غیراستثماری با رفتارهای پرخطر نوجوانان، رابطه مثبت به دست آمد (آریاپوران، ۱۳۹۴، ۴۴۹). در این پژوهش نیز، ضریب

---

1. Leas & Leas
2. Psychological Entitlement Scale

آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۸۲ و در زیرمقیاس خودمقایسه‌ی بین‌ی استثماری ۰/۸۱ و مقیاس خودمقایسه‌ی بین‌ی غیر استثماری ۰/۷۹ به دست آمد.

ج) مقیاس کمال‌گرایی روابط عاشقانه:

پرسشنامه کمال‌گرایی در روابط عاشقانه توسط مت و لافوتیان (۲۰۱۲) ساخته شد. این پرسشنامه ۱۴ ماده دارد و دو مؤلفه کمال‌گرایی روابط عاشقانه خودمحور (معطوف به خود) و کمال‌گرایی روابط عاشقانه دیگرمحور (معطوف به همسر) دارد که هر مؤلفه هفت سؤال را به خود اختصاص می‌دهد. پاسخ به هر ماده این مقیاس به صورت لیکرتی از به‌ندرت یا هیچ (۱) تا خیلی زیاد (۵) می‌باشد. مت و لافوتیان (۲۰۱۲) در پژوهش خود، ضریب اطمینان کمال‌گرایی عاشقانه خودمحور به وسیله آلفای کرونباخ برای مردان و زنان به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۸۴ و آلفای کرونباخ کمال‌گرایی عاشقانه دیگرمحور هم برای مردان و زنان ۰/۷۷ گزارش کردند. آن‌ها همچنین نشان دادند بین کمال‌گرایی عاشقانه با برون‌گرایی، مسئولیت‌پذیری، دلپذیر بودن، احساسی بودن و رضایت از رابطه، ارتباط منفی و معنادار وجود دارد. همچنین در این پژوهش آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۷ گزارش شده است.

یافته‌های پژوهش

در این بخش ابتدا به توصیف آماری داده‌های حاصل از اجرای پرسشنامه پرداخته شده و سپس فرضیه‌های مطرح‌شده مورد آزمون قرار گرفته است. به‌منظور توصیف داده‌های مذکور با استفاده از نرم افزار SPSS شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد استفاده شده‌اند؛ و در سطح استنباطی برای بررسی روابط از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون برای تحلیل فرضیه اصلی استفاده شده است.

اطلاعات جمعیت شناختی آزمودنی‌ها

جدول ۱. توصیف متغیرهای تحقیق بر اساس شاخص‌های توصیفی و پراکندگی

شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار
خودمحب‌بینی	۳۸	۷/۶۳
خودمحب‌بینی استثماری	۱۷/۵۳	۵/۴۷
خودمحب‌بینی غیراستثماری	۲۰/۳۲	۳/۷۵
کمال‌گرایی	۴۴/۴۶	۷/۱۱
دل‌زدگی زناشویی	۳/۱۷	۱/۲۰

طبق جدول شماره ۱ بیشترین میانگین مربوط خودمحب‌بینی ۳۸ با انحراف معیار ۷/۶۳ می‌باشد و کمترین میانگین مربوط به دل‌زدگی زناشویی ۳/۱۷ با انحراف معیار ۱/۲۰ می‌باشد.

فرضیه اول پژوهش: بین خودمحب‌بینی و دل‌زدگی زناشویی رابطه مثبت وجود دارد. فرضیه دوم پژوهش: بین کمال‌گرایی روابط عاشقانه و دل‌زدگی زناشویی رابطه مثبت وجود دارد.

جدول ۲. رابطه بین خودمحب‌بینی و دل‌زدگی زناشویی

سطح معناداری	r	انحراف معیار	میانگین	دل‌زدگی زناشویی
		۱/۲۰	۳/۱۷	دل‌زدگی زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۳۷	۷/۶۳	۳۸	خودمحب‌بینی
۰/۰۰۱	۰/۴۶	۷/۱۱	۴۴/۴۵	کمال‌گرایی روابط عاشقانه

بر اساس اطلاعات جدول ۲، بین خودمحب‌بینی با دل‌زدگی زناشویی در افراد مورد بررسی رابطه معناداری وجود دارد ($r = 0.37, p < 0.001$). براساس این نتایج می‌توان گفت که بین خودمحب‌بینی با دل‌زدگی زناشویی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

بر اساس اطلاعات جدول ۲، بین کمال‌گرایی با دل‌زدگی زناشویی در افراد موردبررسی رابطه معناداری وجود دارد ($r=0,46$ ، $p<0,01$). براساس این نتایج می‌توان گفت که بین کمال‌گرایی با دل‌زدگی زناشویی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. فرضیه سوم: بین خودمحقق‌بینی استثماری و کمال‌گرایی روابط عاشقانه رابطه مثبت وجود دارد. فرضیه چهارم: بین خودمحقق‌بینی غیراستثماری و کمال‌گرایی روابط عاشقانه رابطه مثبت وجود دارد.

جدول ۳. رابطه بین خودمحقق‌بینی استثماری و غیراستثماری و کمال‌گرایی روابط عاشقانه

سطح معناداری	r	انحراف معیار	میانگین	
		۷/۱۱	۴۴/۴۵	کمال‌گرایی روابط عاشقانه
۰/۰۰۱	۰/۴۴	۵/۴۷	۱۷/۵۳	خودمحقق‌بینی استثماری
۰/۰۰۱	۰/۴۴	۳/۷۵	۲۰/۳۲	خودمحقق‌بینی غیراستثماری

بر اساس اطلاعات جدول ۳، بین خودمحقق‌بینی استثماری با کمال‌گرایی در افراد موردبررسی رابطه معناداری وجود دارد ($r=0,44$ ، $p<0,01$). براساس این نتایج می‌توان گفت که بین خودمحقق‌بینی استثماری با کمال‌گرایی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و با این نتایج فرضیه فرعی سوم تأیید می‌شود.

بر اساس اطلاعات جدول ۳، بین خودمحقق‌بینی غیراستثماری با کمال‌گرایی در افراد مورد بررسی رابطه معناداری وجود دارد ($r=0,29$ ، $p<0,001$). براساس این نتایج می‌توان گفت که بین خودمحقق‌بینی غیراستثماری با کمال‌گرایی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و با این نتایج فرضیه فرعی چهارم تأیید می‌شود. فرضیه اصلی پژوهش: خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه، دل‌زدگی زناشویی را تبیین می‌کند.

برای بررسی فرضیه اول از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش هم‌زمان استفاده شد که نتایج آن در ادامه ارائه شده است:

جدول ۴. خلاصه مدل رگرسیونی

انحراف استاندارد	AR ²	R ²	R
۱/۰۵	۰/۲۳	۰/۲۴	۰/۴۹

بر اساس اطلاعات در جدول ۴ مشاهده می‌گردد که شدت همبستگی بر اساس مقدار ضریب همبستگی چندگانه برابر با ۰/۲۴ می‌باشد. مجذور R تعدیل شده برابر ۰/۲۳ می‌باشد که نشان می‌دهد ۲۳ درصد از تغییرات متغیر ملاک یعنی دل‌زدگی زناشویی، می‌تواند توسط خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی تبیین شود.

در جدول ۷، آزمون آنوا این مسئله را بررسی می‌کند که آیا مدل رگرسیون می‌تواند به‌طور معناداری تغییرات متغیر وابسته را پیش‌بینی کند.

جدول ۵. جدول آنوا برای بررسی معناداری مدل رگرسیونی

منبع تغییر	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	آماره F	Sig.
رگرسیون	۲	۷۲/۸۶	۳۶/۴۳	۳۲/۹۴	۰/۰۰۱
باقیمانده	۲۰۵	۲۲۶/۶۸	۱/۱۰		
مجموع	۲۰۷	۲۲۹/۵۴	-		

بر اساس اطلاعات جدول ۵، میزان معناداری F با درجه آزادی ۲ و ۲۰۵ کمتر از میزان ۰/۰۱ محاسبه شده است که این امر بیانگر این است که مدل رگرسیونی در سطح ۰/۹۹ معنادار است ($p < ۰/۰۱$ و $F = ۳۲/۹۴$).

جدول ۶. ضرایب رگرسیون تأثیر خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی بر دل‌زدگی زناشویی

عامل	ضرایب غیراستاندارد		T	Beta استاندارد	سطح معنی‌داری
	B	انحراف معیار			
مقدار ثابت	۰/۷۷	۰/۴۹۱	-۱/۵۶	-	۰/۱۱۹
خودمحقق‌بینی	۰/۰۳	۰/۰۱۱	۲/۷۹	۰/۱۹۴	۰/۰۰۶
کمال‌گرایی	۰/۰۶	۰/۰۱۲	۵/۳۵	۰/۳۷۰	۰/۰۰۱

با توجه به اطلاعات جدول ۶، از متغیرهای پیش‌بین در نظر گرفته شده، کمال‌گرایی روابط عاشقانه با ضریب رگرسیونی استاندارد شده ۰/۳۷ و سطح معناداری ۰/۰۰۱ بیشترین نقش را

در پیش‌بینی واریانس دل‌زدگی زناشویی داشته است. خودمحقق‌بینی نیز با ضریب رگرسیونی استاندارد شده ۰/۱۹ و سطح معناداری ۰/۰۱ به‌عنوان متغیر بعدی در پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی نقش معناداری داشته است. با توجه به این نتایج فرضیه اصلی پژوهش تأیید می‌شود.

بحث

پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودمحقق‌بینی روان‌شناختی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه در افراد مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر همدان انجام شد. نتایج پژوهش داد که بین خودمحقق‌بینی روان‌شناختی و دل‌زدگی زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد؛ یعنی با افزایش خودمحقق‌بینی در افراد، دل‌زدگی در آن افزایش می‌یابد. نتیجه حاصله با یافته‌های بابا‌خانی و رضایی (۱۳۹۵) که نشان دادند بین باورهای غیرمنطقی از جمله ضرورت حمایت از دیگران؛ با یافته‌های تولسمز و میکولتر (۲۰۱۱) که نشان دادند افراد با خودمحقق‌بینی افراطی در معرض مشکلات عاطفی قرار دارند، با یافته‌های کمپل و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهش خود نشان دادند که خودمحقق‌بینی در رابطه عاطفی با کاهش دل‌بستگی به همسر، کاهش رفتارهای سازگارانه، کاهش احترام به همسر رابطه دارد، همخوانی دارد.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت خودمحقق‌بینی یک ویژگی شخصیتی است که شامل رویکردهای شناختی مشخصی به روابط اجتماعی، تلاش‌های فردی و تجربیات زندگی است. این ویژگی با طیف گسترده‌ای از نتایج و رفتارهای منفی مانند پرخاشگری مفرط همراه است (گرابز و اکسلاین^۱، ۲۰۱۶). افراد خودمحقق‌بین افرادی هستند که گمان می‌کنند بیشتر از دیگران حق دارند، آن‌ها حاضرند به دیگران صدمه بزنند و از افراد سوءاستفاده کنند تا نیازهایشان برآورده سازند (کندل و ترلیوک^۲، ۲۰۱۷). افراد محق در روابط احساس می‌کنند که آرزوهایشان، نیازها و خواسته‌هایشان باید توسط همسرشان

-
1. Grubbs, J. B., & Exline, J. J
  2. Candell, O., & Turluc, M.N.

صورت بگیرد. همسران محق آنچه را که از همسرشان دریافت می‌کنند با آنچه از همسرشان انتظار دارند، مقایسه می‌کنند و اگر نتایج انتظارات آنها در این مقایسه برآورده نشود، از رابطه رضایت کمتری خواهند داشت زیرا آنچه افراد انتظار دارند از همسر خود دریافت نمایند بر ارزیابی و برداشت آنها از رابطه تأثیر می‌گذارد و گاهی انتظارات بالا از همسر می‌تواند ناامیدکننده باشد (لوی، ویلچنسکی و تولسمز، ۲۰۱۴). با توجه به اینکه انتظارات در زندگی زناشویی نقش مهمی دارند و تحریف در انتظارات به‌عنوان یک پدیده شناختی می‌تواند موجب پریشانی زناشویی گردد (باقری، سپاه منصور، حسنی و امامی پور، ۱۳۹۸) و علی بکیان و عباسی (۱۳۹۸) در پژوهش خود نشان دادند که همسرانی که انتظارات بسیار بالایی در مورد رابطه‌شان دارند، در خطر ناامید شدن و دلزدگی قرار دارند، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت خودمحقق‌بینی به‌واسطه باورهای غیرمنطقی می‌تواند روابط زوجین را تحت تأثیر قرار دهد.

از نتایج دیگر پژوهش رابطه مثبت بین کمال‌گرایی روابط عاشقانه و دلزدگی زناشویی است و کمال‌گرایی روابط عاشقانه به‌صورت مثبت توانایی پیش‌بینی دلزدگی زناشویی را دارد. نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج پژوهش تراب و همکاران (۲۰۱۸) که نشان داد بین ابعاد میان فردی کمال‌گرایی با رضایت از رابطه، ارتباط منفی وجود دارد؛ پژوهش فورمن و همکاران (۲۰۱۷) که نشان داد سبک‌های اسناد ناسازگارانه رابطه بین کمال‌گرایی و بخشش در زوجین را میانجی می‌کند؛ یافته‌های ایگان و همکاران (۲۰۱۳) نشان داد کمال‌گرایی بر سازگاری زوجی اثر می‌گذارد؛ یافته‌های استوبر (۲۰۱۲) نشان داد کمال‌گرایی زناشویی، شرایط زندگی زوجین را تحت فشار قرار می‌دهد، همخوانی دارد.

در مطالعه این یافته می‌توان گفت کمال‌گرایی می‌تواند بر همه جنبه‌های زندگی، از جمله روابط صمیمی زوجین اثر بگذارد (استوبر، ۲۰۱۲). کمال‌گرایان از روابط صمیمانه اجتناب می‌کنند زیرا آنها از افشای خود برای دیگران که منجر به آسیب‌پذیری، شرم و در نهایت طرد می‌شود، بیم دارند. درحالی که صمیمت را به‌عنوان "یک رویداد ارتباطی که

متکی بر خود افشاگری در پاسخ به همدلی ارتباطی " تعریف شده است. خود افشاگری ممکن است آسیب‌پذیری را در افراد افزایش دهد، اما برای رسیدن به صمیمیت، افراد باید لزوماً خطر آسیب‌پذیری خود را به فرد دیگری نشان دهند. کسانی که از آسیب‌پذیری می‌ترسند، احتمالاً نسبت به صمیمیت نیز ترس دارند و در نتیجه آن‌ها ممکن است در روابط مشکلات بیشتری داشته باشند. بسیاری از نویسندگان معتقدند که ترس از صمیمیت عامل مرکزی مشکلات در روابط است که کمال‌گرایان ناسازگار اصولاً آن را تجربه می‌کنند (مارتین و اشبای، ۲۰۰۴). افراد کمال‌گرا در روابط خویش اغلب دیگران را مقصر می‌دانند، نسبت به نیازهای دیگران حساس نیستند، تمایل به سرزنش دارند، بیش‌ازحد مضطرب هستند و از سبک اسنادهای ناسازگارانه در روابط صمیمی استفاده می‌کنند (فورمن و همکاران، ۲۰۱۷) که همه این موارد به‌نوعی صمیمیت را کاهش می‌دهند. از طرف دیگر، صمیمیت مداوم، یکی از منابع آفرینش یک ازدواج پایدار است. به همین دلیل زمانی که صمیمیت در رابطه وجود ندارد، شوق و توانایی حل مسئله، غلبه بر موانع و پافشاری برای مقابله با ترس‌ها و تردیدها به‌سرعت دچار فرسایش می‌گردند و به تبع آن موجب فرسایش رابطه می‌گردند (عزیزی و فاتحی زاده، ۱۳۹۶).

از یافته‌های دیگر می‌توان به رابطه مثبت و معنادار بین خودمحقق‌بینی استثماری و خودمحقق‌بینی غیراستثماری و کمال‌گرایی روابط عاشقانه اشاره کرد. نتیجه این یافته با یافته‌های با یافته‌های غلامی و همکاران (۱۳۹۶) که نشان دادند بین خودشیفتگی بیمارگونه و کمال‌گرایی رابطه وجود دارد؛ یافته‌های مجرب و خدابخشی کولایی (۱۳۹۵) نشان دادند بین خودشیفتگی و کمال‌گرایی رابطه وجود دارد؛ یافته‌های نیلز و همکاران (۲۰۱۵) خودمحقق‌بینی رابطه بین کمال‌گرایی معطوف به دیگری را با انتظارات بالا از دیگران را میانجی می‌کند، مطابقت دارد.

در تبیین این یافته می‌توان گفت خودمحقق‌بینی یک از علائم بارز خودشیفتگی است. افراد خودشیفته نه تنها احساس خاص بودن را دارند، همچنین معتقدند که مستحق یک آینده ایدئال و موفقیت‌های شگفت‌انگیز هستند. یک خودشیفته این باور را دارد که باید

بهترین چیزها را به دست بیاورد زیرا که معتقد است شایسته بهترین‌ها است (رادوان^۱، ۲۰۱۷). ویژگی خودمحقق‌بینی ممکن است زمینه‌ای را برای انتظارات بین فردی نامناسب در افراد ایجاد کند (گرابز و اکسلاين، ۲۰۱۶). افراد خودمحقق‌بین افرادی هستند که گمان می‌کنند بیشتر از دیگران حق دارند، آن‌ها حاضرند به دیگران صدمه بزنند و از افراد سوءاستفاده کنند تا نیازهایشان برآورده سازند (کندل و ترلیوک^۲، ۲۰۱۷). از طرفی هم در مورد کمال‌گرایی عاشقانه دیگر محور (معطوف به همسر)، فرد انتظارات و توقعات زیاد و غیرقابل انعطافی از همسر خود دارد (مت و لافوتیان، ۲۰۱۲). کمال‌گرایان مخصوصاً در مؤلفه کمال‌گرایی معطوف به دیگری به اغلب دیگران را سرزنش می‌کنند و نسبت به احساس‌ها و نیازهای دیگران بی‌تفاوت هستند و از دیگران انتظارات بالایی دارند (فورمن و همکاران، ۲۰۱۳). پس با توجه به این که دو ویژگی خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه زمینه‌ساز انتظارات بالا از دیگران هستند و هر دو ویژگی باعث می‌شوند که شخص نسبت به دیگران بی‌تفاوت باشند و حتی گاهی از آن‌ها سوءاستفاده کنند، به نظر می‌رسد این دو متغیر می‌توانند با یکدیگر همپوشانی داشته باشند.

در آخر می‌توان گفت کمال‌گرایی روابط عاشقانه بیشتر از خودمحقق‌بینی روان‌شناختی به‌طور معناداری توانایی پیش‌بینی و تبیین دل‌زدگی زناشویی را داشته است. این یافته با یافته‌های تراب و همکاران (۲۰۱۸)، ایگان و همکاران (۲۰۱۳)، استوبر (۲۰۱۲) همخوانی دارد.

در مورد تبیین این پیش‌بینی می‌توان به این نکته اشاره کرد یکی از مشخصه‌های افراد کمال‌گرا گرایش به وضع معیارهای شخصی بالا و غیرواقع‌بینانه می‌باشد، کمال‌گرایی در روابط زناشویی می‌تواند با راهبردهای مقابله‌ای تعارض‌آمیز مانند طعنه زدن، سرزنش کردن و خشم گرفتن مرتبط باشد که از عوامل زیان‌بار در روابط نزدیک بوده و باعث کاهش رضایت زناشویی می‌گردد (پوررحیمی و شاکر، ۱۳۹۱). همچنین می‌توان گفت از آنجا که افراد کمال‌گرا همواره به دنبال رسیدن به معیارها و استانداردهای شخصی هستند، کمتر

1. Radwan, M. F

2. Candel, O., & Turliuc, M.N

گستره‌ای به‌نجار از هیجانات سالم را تجربه می‌کنند و در عوض، هیجانات این دسته از افراد تنها بین دو طیف هیجانی احساس تسکین و وحشت تغییر می‌کند و همین عامل باعث می‌شود تا کمتر احساس رضایت از زندگی را تجربه کرده و به تبع آن، کمتر از روابط خود لذت ببرند. ناتوانی در پذیرش بی‌قید و شرط خود که در کمال‌گرایان شایع است، گهگاه گسترش‌یافته و به ناتوانی در پذیرش سایرین منجر می‌شود و ضعف در پذیرش دیگران می‌تواند زمینه‌ساز بروز مشکلاتی در مهارت‌های اجتماعی گردد (عباسی، درگاهی، رحمتی، محمدی و پیرانی، ۱۳۹۵).

نتیجه‌گیری

در مجموع نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که کمال‌گرایی روابط عاشقانه و خودمحقق‌بینی روان‌شناختی می‌توانند دل‌زدگی زناشویی را در افراد را پیش‌بینی کنند و ریشه بسیاری از مشکلات زناشویی از جمله طلاق می‌تواند از دل‌زدگی زناشویی ناشی شود؛ بنابراین باید عوامل مختلفی را که بر دل‌زدگی زناشویی اثر می‌گذارد، بررسی شود. عوامل مختلفی مانند تفکرات غیرمنطقی و ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند بر دل‌زدگی زناشویی تأثیر بگذارند. لذا با توجه به اینکه دو متغیر خودمحقق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه و باورهای مرتبط با آن، به‌عنوان عامل مؤثر بر روابط زوجین کمتر مورد بررسی قرار گرفته‌اند، زوج درمانگران و مشاوران می‌توانند در فرآیند مشاوره قبل از ازدواج، این ویژگی‌ها را در افراد ارزیابی کنند و به افراد در آستانه ازدواج بینش و آگاهی کافی را بدهند. همچنین زوج درمانگران و مشاوران در جلسات زوج‌درمانی می‌توانند افراد دارای چنین ویژگی شخصیتی را بررسی نمایند و باورهای مرتبط با چنین ویژگی شخصیتی را به چالش بکشند.

ORCID

Mosayeb Yarmohammadi Vasel <https://orcid.org/>
Saeede Alimohammadi <https://orcid.org/>
Hossein Mohaghheghi <https://orcid.org/>
Mehran Farhadi <https://orcid.org/>

منابع

- آریاپوران، سعید. (۱۳۹۴). مباحث پیشرفته در روانشناسی عمومی. انتشارات علمی دانشگاه ملایر.
- آلیس، آلبرت. هارپر، رابرت، آلن. (۲۰۰۳). *راهنمای ازدواج موفق* (ترجمه الهام شفیعی و علیرضا کاربخش، ۱۳۹۰). انتشارات رسا.
- بازرگان، سمیه، رضوانی، محمد آرش، آتش پور، حمید، امیری، رومینا. (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی بسته آموزشی ارتقاء روابط بین فردی بر اساس رویکرد هیجان مدار و مشاوره زناشویی شناختی رفتاری بر دل‌بستگی و تعهد زناشویی. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۴۸، ۲۹۴-۲۵۹.
- باقری، شیما، سپاه منصور، مژگان، حسنی، فریبا، امامی پور، سوزان. (۱۳۹۸). تأثیر آموزش زوج درمانی هیجان محور بر انتظارات زناشویی در زوجین دارای تعارضات زناشویی. *مجله روان‌شناسی اجتماعی*، ۵۲، ۱۱-۱۹.
- بهرامی، محمود، شیخ‌علیزاده، مجید، حضرتی، علیرضا. (۱۳۹۶). تأثیر درمان شناختی - رفتاری در کاهش باورهای غیرمنطقی و دلزدگی زناشویی زنان مراجعه کننده به مراکز مشاوره نیروی انتظامی تهران بزرگ. *فصل نامه دانش انتظامی البرز*، ۱۴، ۴۲-۲۶.
- پوررحیمی، مریم، شاکر، علی. (۱۳۹۱). پیش بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس باورهای غیرمنطقی و کمال‌گرایی و نوع سبک دل‌بستگی. *تحقیقات روان‌شناختی*، ۱۴، ۲۴-۱۱.
- تیمورری، معصومه، قمری، محمد. (۱۴۰۱). پیش بینی دلزدگی زناشویی بر مبنای ذهن آگاهی، بهزیستی روان‌شناختی و انعطاف‌پذیری شناختی زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره. *مجله پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۴۸، ص ۱۴۸ تا ۱۶۲.
- ساداتی، احسان، مهربانی زاده هنرمند، مهناز، سودانی، منصور. (۱۳۹۳). رابطه علی تمایزیافتگی، نوروژگرای و بخشندگی با دلزدگی زناشویی با واسطه تعارض زناشویی. *روانشناسی خانواده*، ۲، ۶۸-۵۵.
- شفیعی، زهرا، قمرانی، امیر. (۱۳۹۵). نقش تاریک شخصیت و شکفتگی در دلزدگی زناشویی زوجین. *فصلنامه زن و جامعه*، ۲۹، ۹۴-۷۷.

عباسی، مسلم، درگاهی، شهریار، رحمتی، محمدرضا، محمدی، مریم، پیرانی، ذبیح (۱۳۹۵).
تأثیر اعتیاد به کار و کمال‌گرایی بر استرس زناشویی و مهارت‌های اجتماعی پرستاران.
مجله سلامت و مراقبت، ۱، ۶۱-۷۸.

عزیزی، آرمان، فاتحی زاده، مریم‌السادات (۱۳۹۶). صمیمیت و دل‌زدگی زناشویی، دو روی یک
سکه. تهران: انتشارات ایران.

علی‌بکیان، علیرضا، افشاری‌نیا، کریم (۱۳۹۸). برآزش مدل نقش واسطه‌ای دل‌زدگی زناشویی در
رابطه بین تمایزیافتگی خود، سبک تعارض و انتظارات زناشویی در پیش‌بینی سازگاری
زناشویی در زنان و مردان متأهل در شهر کرمانشاه. روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی، ۴،
۲۲۵-۲۴۶.

غلامی‌پور، فاطمه، رحیمیان‌بوگر، اسحاق، طالع‌پسند، سیاوش (۱۳۹۶). پیش‌بینی‌گرایی
خودشیفتگی بیمارگونه مبتنی بر نظام خانواده: نقش میانجی خود بزرگ‌بینی کاذب و
کمال‌گرایی. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران (نامه دانشگاه)، ۱۵۱، ۱۲۹-۱۱۷.
فتوحی، سکینه، میکائیلی، نیلوفر، عطادخت، اکبر؛ و حاجلو، نادر (۱۳۹۶). اثربخشی زوج‌درمانی
مبتنی بر فراهیجان بر سازگاری و دل‌زدگی زناشویی در همسران دارای تعارض. فصلنامه
فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده، ۳۹، ۶۴-۴۵.

مغرب، مرجان، و خدابخشی‌کولایی، آناهیتا (۱۳۹۵). رابطه خودشیفتگی و کمال‌گرایی با
نگرش به تغذیه در مهمان‌داران زن هواپیما. مجله پیشگیری و سلامت، ۳، ۳۳-۲۳.
نادری، فرخ، افتخار، زهره، آملازاده، صغری (۱۳۸۹). رابطه ویژگی‌های شخصیت و روابط
صمیمی همسر با دل‌زدگی زناشویی در همسران معتادان مرد اهواز. یافته‌های نو در
روانشناسی (روانشناسی اجتماعی)، ۱۱، ۶۱-۷۸.

نعیم، سامیه (۱۳۸۷). رابطه بین دل‌زدگی زناشویی، روابط صمیمی با همسر و تعارضات زناشویی با
خشونت علیه زنان شهر ایلام. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی. دانشگاه آزاد
اسلامی واحد اهواز.

نویدی، فاطمه، ادیب‌راد، نسترن، صباغیان، زهرا (۱۳۸۴). بررسی و مقایسه رابطه دل‌زدگی
زناشویی با عوامل جو سازمانی در کارکنان ادارات آموزش و پرورش و پرستاران

بیمارستانهای شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، گرایش مشاوره و خانواده، دانشگاه شهید بهشتی.

References

- Campbell, W.K., Bonacci, A.M., Shelton, J. Exline, J. J., & Bushman, B. J. (2004). Psychological Entitlement: Interpersonal Consequences and Validation of a Self-Report Measure. *Journal of Personality Assessment*, 83, 29-45.
- Candel, O., & Turliuc, M.N. (2017). An overview of the research of psychological entitlement. Definitions and Conceptual Characteristics, *Abordariv Teoretical Eoreticesi Practic- Aplicative*, vol. 63, p. 257–268
- Egan, S.J., Vinciguerra, T., & Mazzucchelli, T.G. (2013). The role of perfectionism, agreeableness, and neuroticism in predicting dyadic adjustment. *Journal of Theoretical Socail Psychology*, 67, 1-9, <https://doi.org/10.1111/a.j.p-y.12038>
- Ellis, A. (2002). The Role of Irrational Beliefs in Perfectionism. Flett, Gordon L. (Ed) & Hewitt, Paul L. (Ed). (2002). *Perfectionism: Theory, Research, and Treatment*, (pp. 217-229). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Furman, C. R., Luo, S., Richard, S; & Pond Jr, R.S. (2017). A Perfect Blame: Conflict-Promoting Attributions Mediate The Association Between Perfectionism and Forgiveness in Romantic Relationships. *Personality and Individual Differences*, 111, 178- 186.
- Grubbs, J. B., & Exline, J. J. (2016). Trait Entitlement: A Cognitive-Personality Source of Vulnerability to Psychological Distress. *Psychological Bulletin. Advance Online Publication*. <http://dx.doi.org/10.1037/bul0000063>
- Hart, William., Tortoriello, Gregory. K., & Christopher, J.B. (2020). Entitled Due to Deprivation vs. Superiority: Evidence That Unidimensional Entitlement Scales Blend Distinct Entitlement Rationales across Psychological Dimensions, *Journal of Personality Assessment*, DOI: 10.1080/00223891.2019.1674319
- Huston, T.L. (2009). What's Love Got to Do With It? Why Some Marriages Succeed and Others Fail. *Personal Relationships*, 16, 301-327.
- Johnson, M.D., & Neyer, F.J. (2019). Eventual Stability and Change Across Partnerships. *Journal of Family Psychology*, 1-41, DOI: 10.1037/fam0000523.

- Kerr, N. J. (2009). Behavioral Manifestations of Misguided Entitlement. *Perspectives in Psychiatric Care, 23(1)*, 5–15. doi:10.1111/j.1744-6163.1985.tb00251.x
- Lessard, J., Greenberger, E., Chen, C., & Farruggia, S. (2011). Are Youths' Feeling of Entitlement Always "Bad?" Evidence For a Distinction Between Exploitive and None- Exploitive Dimensions of Entitlement. *Journal of Adolescence, 34*, 521- 529.
- Levi, S. G., Vilchinsky, N., & Tolmacz, R. (2014). Testing the Concept of Relational Entitlement in the Dyadic Context: Further Validation and Associations With Relationship Satisfaction. *Journal of Family Psychology, Vol. 28, No. 2*, 193-203
- Mackinnon, S. P., Sherry, S.B., Antony, M.M., Stewart, S.H. H., & Hartling, N. (2012). Caught in a Bad Romance: Perfectionism, Conflict, and Depression in Romantic Relationships. *Journal of Family Psychology, 2*, 215- 225.
- Martin, J. L. & Ashby, J.S. (2004). Perfectionism and Fear of Intimacy: Implications for Relationships. *The Family Journal 12(4)*, 368-374.
- Matte, M., & Lafontaine, M.-F. (2012). Assessment of Romantic Perfectionism. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 45(2)*, 113–132. doi:10.1177/0748175611429303
- Nealis, L. J., Sherry, S. B., Sherry, D. L., Stewart, S. H., & Macneil, M. A. (2015). Toward a Better Understanding of Narcissistic Perfectionism: Evidence of Factorial Validity, Incremental Validity, and Mediating Mechanisms. *Journal of Research in Personality, 57*, 11–25. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jrp.2015.02.006>
- Pamuk, M., & Durmuş, E., (2016). Investigation of Burnout in Marriage. *International Journal of Human Sciences, 12(1)*, 162- 177. doi: 10.14687/ijhs.v12i1.3002.
- Pines, A. M. (2005). Love and work: The Relationships Between Their Unconscious Choices and Burnout. *Professional Burnout, 37*, 565-578.
- Pines, A. M. & Nunes, R. (2003). The Relationship Between Career & Couple Burnout. Implication for Career & Couple Counseling. *Journal of Employment Counseling, 74*, -50- 64.
- Radwan, M. F. (2017). *What Causes Feelings of Entitlement*. [https:// www.2Kno-wmyself.com](https://www.2Kno-wmyself.com).
- Riedel, E., Perry, A., Rentler, D., & Zamboni, B. (2019). **Work-Family Conflict, Job Burnout, and Couple Burnout in High-Stress Occupations**. Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy Forensic Psychology. Walden University College of Social and Behavioral Science.

- Sirin, H.D., & M. Deniz, M. E. (2016). The Effect of the Family Training Program on Married Women's Couple-Burnout Levels. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 16, 1563–1585.
- Stoeber, J. (2012). Dyadic Perfectionism in Romantic Relationships: Predicting Relationship Satisfaction and Longterm Commitment. *Personality and Individual Differences*, 53, 300-350.
- Tolmacz, R., & Mikulincer, M. (2011). The Sense of Entitlement in Romantic Relationships—Scale Construction, Factor Structure, Construct Validity, and Its Associations With Attachment Orientations. *Psychoanalytic Psychology*, 28(1), 75–94. doi:10.1037/a0021479.
- Trub, L., Powell, J., Biscardi, K., & Rosenthal, L. (2018). The “Good Enough” Parent: Perfectionism and Relationship Satisfaction Among Parents and Nonparents. *Journal of Family Issues*, 39, 2862-2882, doi.org/10.1177/0192513X18763226
- Zitek, E.M. & Schlund, R.J. (2020). Psychological entitlement predicts noncompliance with the health guidelines of the COVID-19 pandemic, *Personality and Individual Differences*, <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110491>
- Watson, P. J. & Morris, R. J. (1990). Irrational Beliefs and The Problem of Narcissism, *Person. Individ. Diff*, 11(11), 1137-1140.

استناد به این مقاله: یارمحمدی، مسیب، علی محمدی، سعیده، محقق، حسین، فرهادی، مهران. (۱۴۰۲). پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودمق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه پیش‌بینی دل‌زدگی زناشویی بر اساس خودمق‌بینی و کمال‌گرایی روابط عاشقانه، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۴(۵۴)، ۱۶۹-۱۹۴.

DOI: 10

Counseling Culture and Psychotherapy is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.